

Helka Linna
toimitusjohtaja
Jupiter-säätiö

Työllistymisen tukemista Jupiterin malliin

Jupiter-säätiö ja sen ylläpitämä työvalmennuskeskus aloitti toimintansa Vaasassa vuonna 2001. Toiminta lähti liikkeelle kolmen projektin voimin ja on kasvanut valtakunnan mitassa keskiuureksi työvalmennuskeskukseksi palvelen kaikkia, joilla on vaikeuksia työllistyä. Vuonna 2006 vain 21 asiakasta tuli lähikunnista, mutta sääntöt mahdollistavat palvelujen tuottamisen vaikka ilomantsilaisille. Suurin osa asiakkaista on ollut yli kaksi vuotta työttömänä olleita, nuoria alle 25-vuotiaita tai mahanmuuttajia, joiden osuus on kasvanut koko ajan ja on jo lähes 20 % valmennusasiakkaista.

Vuonna 2006 säätiöllä oli 365 asiakasta 15 erilaisen projektin tai palvelupaketin asiakkaana. Palveluja rahoitavia tai ostavia asiakkaita on lähes kymmen erilaista ja yhteistyöverkosto laaja. Moniammatillista henkilökuntaa on säätiössä 49. Budjetti on tänä vuonna 3,4 milj. euroa, josta oman liiketoiminnan tuloilla pystytään kattamaan noin neljännes.

Työosastoja tai -yksiköitä on yhdeksän erilaista ja erilaisia työtehtäviä kymmeniä, joten valinnan ja kokeilun mahdollisuuksia erilaisissa tehtävissä on melkoisen paljon. Tajolla on mm. keittiö- ja lounaskahvilatyötä, asiakaspalvelua myymälässä, verhoilua, ompelua, entisöintiä, puusepäntöitä, sähkö- ja elektroniikkalaitteiden purkua ja korjausta, metallitöitä, rakennustarvikekierrä-

tystä sekä rekkapesussa ajoneuvojen pesua ja pikkuremontointia sekä it-yksikössä media- ja it-alan töitä.

Ohjattu työ sekä yksilö- ja ryhmävalmennus

Säätiön toiminta-ajatus on saanut muodon:

"Jupiter-säätiön työvalmennuskeskuksen palvelut tukevat asiakkaidensa työllistymistä ja kouluttautumista parantamalla yksilön työ- ja toimintakykyä ohjatun työn sekä yksilö- ja ryhmävalmennuksen avulla."

Toiminta-ajatuksen mukaisesti Jupiterissa valmentautuja kohdataan kokonaisvaltaisesti ja yksilöllisesti yksilövalmennusta sisältävissä palveluissa. Yksilövalmentaja laatii valmentautujan kanssa yksilöllisen valmennusuunitelman valmentautujan elämäntilanteeseen sopivaksi. Useimmiten pitkän aikavälin tavoitteena on kouluttautuminen tai työllistyminen. Ryhmätoiminta ja vertaistuki on koettu erittäin tehokkaaksi ja pidetyksi valmennusmuodoksi silloin kun valmentautuja on valmis osallistumaan ryhmämuotoiseen valmennukseen tai lyhytkursseihin.

Tukea työpaikalle

Toiminnan alkuvaiheessa haettiin monissa henkilökunnan yhteisissä palaverissa punaista lankaa sille, miten säätiön logonkin sisältämä sana "työvalmennus" Vaasan oloissa toteutetaan mahdollisimman hyvin sekä palvelun ostajien että valmentautujien

tarpeita vastaavaksi. Jupiter oli toimintansa alkuvuosina osatoteuttajana Equal Response -hankkeessa hankkeella "Tuettu työllistyminen". Hankkeen aikana säätiö sai arvokasta tietoa siitä, mitä tuettu työllistyminen on ja miten sitä voidaan soveltaa kaikkiin säätiön työvalmennuspalveluihin.

Jo hyvin varhaisessa vaiheessa todettiin, että eräs merkittävimpiä työllistymisen esteitä on usein pitkänkin työttömyyden jälkeen työn aloittaminen Jupiterin ulkopuolisessa työpaikassa tutun ja turvallisen Jupiterjakson jälkeen tai jopa suoraan pitkästä työttömyydestä avoimille työmarkkinoille. Eikä ihmeikään, sillä onhan työpaikan vaihdos jännittävä ja joskus pelottavakin tilanne kenelle tahansa.

Equal-hankkeessa asiakkaat tulivat jopa kymmenen vuoden työttömyyden jälkeen hankkeeseen ja suuri osa onnistui sijoittumaan Jupiterin ulkopuolisiin työpaikkoihin kun tukena oli asiantunteva työvalmentaja/työnetsijä. Tuki annettiin valmentautujan tahdon mukaisesti joko työpaikalla käyden tai puhelimitse. Hankkeen aikana tuli tutuksi myös käsite Työn muotoilu, jota soisi edelleen kehitettävän ja enemmän käytettävän etenkin näin osittaisen työvoimapulan aikana. Työn muotoilussa työ räätälöidään työpaikalla tekijälleen soveltuva.

Equal-hankkeen jälkeen käsite Tuetun työllistymisen

menetelmä ei kuitenkaan vakiintunut käsitteenä käyttöön Jupiterissa. Mutta käytännössä kaikissa palveluissa, joissa tavoitteena on työllistyminen, on käytössä tuetun työllistymisen menetelmä eli Jupiterin ulkopuolelle sijoituneiden asiakkaiden työskentelyä tuetaan yksilöllisen tarpeen ja suunnitelman mukaisesti niin pitkään kuin on tarpeellista ja tarkoituksenmukaista. Mieluista on ollut havaita, että työllistävät yhteistyöyritykset suhtautuvat lähes poikkeuksetta myönteisesti ulkopuolisen tuen tarjolla olemiseen.

Tulevia haasteita

Koska työllisyystilanne Vaasansseudulla on maan toiseksi paras tällä hetkellä, on myös Jupiterin toiminta painottumassa piirun verran kuntoutuksen suuntaan. Asiakkaiden haasteellisuuden lisääntyminen merkitsee myös kasvavaa yksilöohjauksen tarvetta sekä Jupiterissa että erityisesti silloin, kun asiakas siirtyy Jupiterista ulkopuoliseen työpaikkaan. Pienenä uutena toimintatapa pyritään asiakkaita jatkossa saamaan töihin entistä enemmän lyhytaikaisiin töihin kesken Jupiterjakson.

Kuuden vuoden kokemusten perusteella uskon vakaasti työpaikalla annettavan tuen lisääntyvän tulevina vuosina. Työvoimapulan lisääntyessä kauaskatseinen työnantaja ottaa mielellään vastaan osatyökykyisenkin työntekijän ja hänen valmentajansa.

